

O p o n e n t s k ý p o s u d e k n a d i z e r t a č n í p r á c i

MUDr. Lidmila Procházková

studentka kombinovaného doktorského studijního programu

o č n í l é k a ř s t v í na oční klinice Lékařské fakulty UK v Hradci Králové

Název práce:

Pooperační péče o pacienty po vitrektomii se zaměřením na sekundární glaukom

Zvolené téma je aktuální, má význam pro další rozvoj operací sklivce a sítnice . Technika pars plana vitrektomie (PPV) patří v současné době mezi stále rychleji se rozvíjející specializované operace v oftalmologii. Operace se provádí zejména v případech odchlípené sítnice způsobené tahem vazivových pruhů, po krvácení do sklivcového prostoru z novotvořených cév ve sklivci nebo po traumatu, endophthalmitidách, při degenerativních makulopatiích a rejstřík operací se stále rozšiřuje. Tato oční operace prováděná očními specialisty pro choroby sítnice a sklivce je velice náročná jak pro samotného mikrochirurga tak na speciální instrumentální vybavení a náhradní materiály po odstranění sklivce. Na druhé straně je třeba zdůraznit, že často bývá jedinou možností, jak nemocnému zachránit zrak anebo alespoň jeho zbytky. Jednou z komplikací, ke kterým dochází buď bezprostředně po operaci PPV nebo v dalším pooperačním průběhu je zvýšení nitroočního tlaku , tj. vznik sekundárního glaukomu, který může ohrozit dosavadní nadějný úspěch operace. Výskytem této komplikace, diagnostikou , příčinami a léčením se autorka zabývá ve své dizertaci.

Předložená dizertace má 95 stran, z toho 78 stran vlastního textu je rozděleno do 7 kapitol (úvod do problematiky, cíle práce, pacienti a metodika, výsledky, statistika, diskuze a závěry). Obsahuje 12 tabulek, 18 grafů, 13 obrázků a 16 barevných celostránkových vyobrazení 16 očí pacientů se znázorněným OCT Visante a doplněním výsledků měření NOT. V literatuře je uvedeno 97 citací, z nichž nejstarší jsou z roku 1987, většina po roce 2000 a nejnovější z roku 2012.

Zvolené metody zpracování odpovídají stanoveným podmínkám pro disertace.

V úvodní části se autorka velice důkladně zabývá metodou pars plana vitrektomie , uvádí rozdíl mezi klasickou 20G PPV a bezstehovou 23G PPV, dále tamponádou a náhradou sklivce a to zejména použitím silikonového oleje (SO) i dalšími látkami, které nahrazují odstraněný sklivec. Rozvádí zde i

pooperační péči o pacienty po PPV a upozorňuje zejména na výskyt zvýšeného nitroočního tlaku, který může být buď dekompenzací primárního glaukomu, léčeného již před operací, nebo se může jednat o glaukom sekundární, zejména v souvislosti s použitím expanzivních plynů a silikonového oleje. Následuje přehledná klasifikace rozdělení sekundárních glaukomů podle Evropské glaukomové společnosti (EGS) a podrobně se zabývá vznikem a jinými příčinami sekundárního glaukomu po PPV. V další části autorka podrobně uvádí diagnostické metody (gonioskopii, pachymetrii a zejména předněsegmentovou optickou koherentní tomografii pomocí OCT Visante a Ocular Response Analyser - ORA). Tato kapitola je uzavřena přehledem o léčení sekundárního glaukomu medikamentózně, pomocí laseru a chirurgicky.

Hlavním cílem práce bylo zjistit závislost mezi výskytem sekundárního glaukomu po PPV a jednotlivými operačními postupy a zhodnotit vliv sekundárního neovaskulárního glaukomu na tkáň předního segmentu oka. Studii rozdělila pro odlišnost souborů na dvě části.

V **části A** se jednalo o dlouhodobou retrospektivní studii pacientů, kteří měli sekundární glaukom po PPV. Soubor tvořilo celkem 837 PPV, provedených na oční klinice v Ústí n. Labem za 8 let. Sekundární glaukom v tomto souboru mělo 126 očí, tj. 16,5%. Z tohoto souboru dizertantka osobně vyšetřila 110 očí, které podrobně kontrolovala po 3, 6, 12 a 18 měs. Ve výsledcích pak uvádí podrobný rozbor jednak z hlediska indikace k výkonu PPV a jednak podle použité tamponády. Výsledky podrobila statistické analýze. Nejčastěji glaukom probíhal pod obrazem glaukomu otevřeného úhlu a průměrný zvýšený NOT se během 18 měsíců znormalizoval. Zabývá se zde i vývojem nejlépe korigované zrakové ostrosti a používanými antiglaukomatózními prostředky. Výsledky uvádí ve velice přehledných tabulkách.

V **části B** se velice podrobně zabývala 16 pacienty s neovaskulárním glaukomem, které detailně vyšetřila na přístrojích OCT Visante a ORA. Každý pacient má znázorněny veškeré zjištěné údaje na samostatných listech, fotografie jsou barevné, velice instruktivní jsou údaje zachycené pomocí OCT. Rovněž údaje o NOT zjištěné přístrojem ORA (Ocular response Analyser) jsou přínosné pro diagnostiku glaukomu, protože vyjadřují elastický odpor povrchu rohovky.

Výsledky práce a jaké nové poznatky přinesla.

Cíle práce byly splněny beze zbytku a vyznění pro praxi je takové, že projevy sekundárního glaukomu po 20G PPV jsou častější než po 23G PPV, což je dáno především indikacemi k výkonu PPV. Výsledky, kterých dosáhla, v diskusi konfrontuje s výsledky jiných autorů.

Sama autorka udává, že příznivé výsledky dosažené PPV jsou často zkresleny z hlediska pacienta tím, že si dále musí léčit sekundární glaukom. To byl také důvod, který jí přivedl k hlubokému zájmu o tuto problematiku.

Splnění sledovaných cílů dizertační práce.

Cíle, které si autorka stanovila na počátku práce, beze zbytku splnila. Práce je dokonale vypracována po grafické stránce, je napsána srozumitelně, dobrou češtinou a použité zkratky jsou vysvětleny na začátku disertace.

Z **autoreferátu**, v němž je uveden přehled autorčiny publikační činnosti, vyplývá, že je uvedena jako první autorka v abstraktech s IF ve 4 případech. Tyto práce se týkají tematu disertace. Má rozsáhlou přednáškovou a publikační činnost a formou posterů se zúčastnila oftalmologických sjezdů po celém světě.

K autorce nemám dotazy.

Z á v ě r :

MUDr. Lidmila Procházková v předložené dizertační práci prokázala, že prostudovala důkladně problematiku sekundárního glaukomu po pars plana vitrektomii jak z teoretického, tak i praktického hlediska. Ovládá nejen běžné, ale i speciální oftalmologické vyšetřovací metody. Zvládá metodiku vědecké práce, dovede pracovat s literaturou, výsledky publikuje jak v přednáškách, tak v tisku. Práce předložená k obhajobě má charakter nejen vědecké a teoretické práce, ale je současně i přínosem pro oftalmologickou praxi.

Z výše uvedených důvodů doporučuji, aby se předložená dizertační práce stala podkladem pro obhajobu a k získání vědeckého titulu PhD.

**prof. MUDr.Pavel Těšínský,DrSc.
oční klinika LF UK v Plzni**

Plzeň, 6. listopadu 2012